

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9So/72/2013
Identifikačné číslo spisu:	2012200493
Dátum vydania rozhodnutia:	15.10.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:2012200493.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: J., bytom J., zastúpeného: JUDr. Peter Vačok, advokátom so sídlom Bratislava, Vázovova 9/A, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul.29.augusta č.8, Bratislava, o výšku invalidného dôchodku, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 12. marca 2013, č.k. 38Sd/99/2012-30, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave z 12.marca 2013, č.k. 38Sd/99/2012-30 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Krajský súd rozsudkom z 12.marca 2013, č.k. 38Sd/99/2012-30, potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo XXX XXX XXXX X zo dňa 21.augusta 2012, ktorým znížila sumu invalidného dôchodku navrhovateľa od 07.08.2012 na 118,60 € mesačne z dôvodu zníženia miery poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť zo 70% na 45%. Súčasne navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd mal z dávkového spisu odporkyne preukázané, že navrhovateľ pre 70% mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (ďalej aj „miera poklesu“) od 26.10.2014 pre ťažké postihnutie obličiek podľa kapitoly XI, A,3,c prílohy č.4 zákona č.461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) bol uznaný invalidným podľa § 71 zákona, keď v pracovnej rekomandácii navrhovateľovi nebolo odporúčané ani individuálne štúdium vzhľadom na psychickú záťaž pri skúškach. K rovnakému záveru o miere poklesu dospeli posudkoví lekári aj pri kontrolných lekárskech prehliadkach v dňoch 15.12.2005 a 10.12.2008. Pri kontrolnej lekárskej prehliadke dňa 06.12.2011 vzhľadom na konštatovanú stabilizáciu obličkového ochorenia bez potreby imunosupresívnej liečby a pri dlhodobom normálnych hodnotách dusíkatých látok, pretrvávajúcej proteinúrii a miernej hypercholesterolémii s polročnými kontrolami v nefrologickej ambulancii bola miera poklesu hodnotená podľa kapitoly XI,A,3,b) prílohy č.4 zákona v hodnote 40%, teda so záverom o zániku invalidity podľa § 71 zákona. Na základe tohto posudku bol navrhovateľovi invalidný dôchodok odňatý od 14.12.2011 (správne malo byť uvedené „od 18.02.2012“) rozhodnutím odporkyne zo dňa 14.12.2011, ktoré bolo zrušené rozsudkom Krajského súdu v Trnave zo dňa 21.mája 2012, č.k. 44Sd/27/2012-45 a vec bola vrátená odporkyni na ďalšie konanie. V ďalšom konaní bol zdravotný stav

navrhovateľa posúdený dňa 07.08.2012 a 29.11.2012 so zhodným záverom o jeho invalidite z dôvodu 45% miery poklesu, na základe čoho odporkyňa preskúmaným rozhodnutím invalidný dôchodok navrhovateľa znížila od 07.08.2012 na 118,40 eur mesačne. Krajský súd vychádzal z hodnotenia zdravotného stavu v posudku zo 06.12.2011, podľa ktorého došlo k prekvalifikácii pôvodne ťažkého postihnutia obličiek na stredne ťažké so 40% mierou poklesu, zvýšenou o 5% z dôvodu iného zdravotného postihnutia(hypertenziu) na celkových 45%. Námietku navrhovateľa ohľadom neštandardnej dĺžky vysokoškolského štúdia podľa individuálneho študijného plánu krajský súd nepovažoval za dôvodnú, pretože absolvovanie takého štúdia (i keď formou individuálneho študijného plánu) nepochybne svedčí o zlepšení celkovej kondície navrhovateľa oproti obdobiu rokov 2004 a 2005, kedy mu nefrológ kvôli zdravotnému stavu ani také štúdium neodporúčal. Hoci ošetrujúca nefrologička v lekárskom náleze z 23.04.2012 uviedla, že prognóza ochorenia je nepriaznivá a s predpokladom zhoršenia, súčasne uviedla, že funkcia obličiek je dobrá. O stabilizácii a relatívnom zlepšení zdravotného stavu podľa názoru krajského súdu svedčí aj to, že ďalšia kontrola bola nariadená o pol roka, čo predstavuje zmenu oproti stavu, keď bol navrhovateľ hospitalizovaný a intenzívne liečený pre nález ťažkého nefrologického syndrómu. Za irelevantný preto krajský súd považoval aj dôvod vysadenia lieku Prednison z liečby v roku 2008. Rozhodnutie odporkyne preto potvrdil.

Rozsudok krajského súdu napadol navrhovateľ včas podaným odvolaním. Namietol nesprávnosť záveru súdu, že u navrhovateľa došlo k zlepšeniu zdravotného stavu. Pokiaľ totiž v roku 2008 bol uznaný naďalej invalidným pre 70% mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pri deklarovanej relatívnej stabilizácii stavu, potom konštatovanie v poslednej lekárskej správe sociálnej poisťovne z 08.01.2013 „približne od roku 2008 pozorujeme stabilizáciu zdravotného stavu“ je v rozpore so záverom: „to jednoznačne a bez najmenších pochybností potvrdzuje zlepšenie zdravotného stavu“; je preto zarážajúce, že za tej istej stabilizovanej situácie došlo oproti posúdeniu v roku 2008 k zníženiu miery poklesu zo 70% na 45%. Dôležitá je pritom aj okolnosť, že vysadenie liekov z liečby bolo spôsobené tým, že uvedené lieky by stav navrhovateľa nezlepšili, keďže u neho ide o geneticky podmienené ochorenie.

Navrhovateľ namietol aj nesprávnosť záveru krajského súdu, že zlepšenie zdravotného stavu potvrdzuje aj okolnosť, že navrhovateľ študuje na vysokej škole. Navrhovateľ totiž študoval na vysokej škole aj v roku 2008, kedy bol uznaný naďalej invalidným pre 70% mieru poklesu a oproti roku 2008 študuje formou individuálneho študijného plánu, ktorý v roku 2008 nemal.

Krajský súd svoj záver o zlepšení zdravotného stavu oprel o lekársku správu zo 06.12.2011, z ktorého vychádzalo predchádzajúce rozhodnutie odporkyne zo 14.12.2001 o odňatí invalidného dôchodku, ktoré však bolo rozsudkom krajského súdu zo dňa 21.05.2012, č.k. 44Sd/27/2012-45, zrušené a vrátené odporkyni na ďalšie konanie. V uvedenom rozsudku krajský súd poukázal na to, že odporkyňa bez akéhokoľvek vysvetlenia dospela k záveru o zlepšení zdravotného stavu navrhovateľa, keď aj zo záverov lekárskej správy zo dňa 28.03.2012 vyplýva, že prognóza ochorenia nie je dobrá. Vzhľadom na to je v rozpore s princípom právnej istoty, ak ten istý súd právoplatným rozsudkom vysloví, že odporkyňa dospela k názoru bez akéhokoľvek vysvetlenia, a následne ten istý súd rozsudkom vysloví, že v týchto dokumentoch odporkyňa svoj názor riadne zdokladovala. Krajský súd mal preto vychádzať z právoplatného rozhodnutia toho istého súdu a nie zastat úplne opačný názor. Jeho rozsudok preto trpí inou vadou, ktorá má za následok nesprávne právne rozhodnutie vo veci.

Z uvedených dôvodov navrhovateľ žiadal, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil a aby rozhodnutie odporkyne zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a súčasne aby odporkyňu zaviazal nahradiť navrhovateľovi trovy právneho zastúpenia 435,85 €.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu zo dňa 21.05.2013 navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny. Pochybnosti navrhovateľa o správnosti posúdenia jeho zdravotného stavu považovala za neodôvodnené, lebo skutkové okolnosti, týkajúce sa jeho zdravotného poškodenia sú dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, bez nejasností a vnútorných rozporov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods.2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods.2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa je potrebné vyhovieť.

Predmetom konania je preskúmanie zákonnosti rozhodnutia o znížení invalidného dôchodku z dôvodu zníženia miery poklesu schopnosti navrhovateľa vykonávať zárobkovú činnosť.

Poistenec je invalidný, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok (§ 71 ods.1, 2 zákona).

Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobu nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby (§ 71 ods.3 zákona).

Podľa § 71 ods. 4 zákona pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe

- a) lekárskeho správ a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja, ďalšej liečby a
- b) komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov, pričom sa prihliada na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, zostávajúcu schopnosť prípravy na povolanie, možnosti poskytnutia pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie.

Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe č. 4 (§ 71 ods.6 zákona).

Z dávkového spisu odporkyne mal odvolací súd za preukázané, že navrhovateľ bol uznaný invalidným od 26.10.2004 pre 70% mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, určenú podľa kapitoly XI, oddiel A, položka 3 písm. c) prílohy č.4 zákona pre postihnutie funkcie obličiek s obmedzením funkcie ťažkého stupňa (prítomnosť klinických príznakov nedostatočnosti obličiek zvládnuteľné konzervatívnym liečebným postupom) a to vzhľadom na pretrvávajúce vysokého odpadu bielkovín asi 2gr, nestabilné hodnoty tlaku krvi, celkovú únavu a potrebu maximálneho šetriaceho režimu. Z hľadiska zostávajúcej schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola navrhovateľovi v tom čase odporúčaná fyzicky nenáročná práca v klimaticky vyrovnanom prostredí, bez akýchkoľvek stresov, pričom nefrológ neodporúčal ani individuálne štúdium vzhľadom na stresovú záťaž pri skúškach.

Pri kontrolnej lekárskej prehliadke dňa 15.decembra 2005 posudkový lekár zotrval na stanovenej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, pričom zohľadnil aj okolnosť, že navrhovateľ je študentom strednej školy a že napriek liečbe pretrvávajú vyššie hodnoty tlaku krvi a proteínúria.

K rovnakému záveru o 70% miere poklesu dospel posudkový lekár pobočky Sociálnej poisťovne Trnava dňa 10.12.2008. Zohľadnil pritom okolnosť, že navrhovateľ už študuje v druhom ročníku vysokej školy, subjektívne pretrvávajú zvýšená únava, nevykonnosť, náchylnosť k infekciám; konštatoval stav pri komplexnej liečbe relatívne stabilizovaný, objektívne až na asténiu primeraný fyzikálny nález, avšak s pretrvávajúcim závažným proteínúriou a pridružením sa erytrocytúrie. Vzhľadom na obmedzenie schopností odporúčal výkon prác bez nadmernej fyzickej záťaže.

Podľa všeobecného posudkového hľadiska, uvedeného v kapitole XI prílohy č.4 zákona sa miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti určuje podľa stupňa aktivity zápalového procesu, rozsahu zmien, laboratórnych výsledkov, porúch funkcie uropoetického systému, ktoré treba zistiť špeciálnymi funkčnými skúškami (napr. určením kreatinínu, vyšetrením glomerulárnej filtrácie a koncentračnej schopnosti, urografie, urodynamickým vyšetrením, endoskopiou, sonografiou). Pri posudzovaní zdravotného stavu sa posudzuje vplyv na iné orgány, vplyv na celkový stav organizmu a jeho

výkonnosť.

Je potrebné prisvedčiť názoru, že účelom liečby je nielen stabilizácia, ale aj zlepšenie zdravotného stavu, čo môže viesť aj k zníženiu stupňa poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Také zlepšenie však musí byť podložené dlhodobejšie, na základe komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov a musí byť prihliadnuté aj na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, resp. zostávajúcu schopnosť prípravy na povolanie (§ 71 ods.4 zákona), čo v danom prípade znamená aj vyhodnotenie, či individuálne štúdium na vysokej škole podľa rozsahu študijnej prípravy zodpovedá zostávajúcej schopnosti prípravy predpokladanej pri uznaní 70% miery poklesu, alebo či táto príprava presahuje predpokladaný rozsah.

Zdravotný stav navrhovateľa bol posúdený pri kontrolnej lekárskej prehliadke dňa 06.12.2011 so záverom o zániku invalidity podľa § 71 zákona od 06.12.2011 vzhľadom na iba 40% mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť už podľa kapitoly XI, oddiel A, položka 3 písm. b) prílohy č.4 zákona ako postihnutie obličiek s obmedzením funkcie už stredne ťažkého stupňa, keď konštatoval stabilizáciu obličkového ochorenia, ktoré aktuálne nevyžaduje imunosupresívnu liečbu, dusíkaté látky dlhodobo v normálnych hodnotách, s pretrváváním proteínúrie a miernej hypercholesterolémie, pri poloročných intervaloch kontrolných vyšetrení v nefrologickej ambulancii. Na základe uvedeného posudku bol navrhovateľovi invalidný dôchodok odňatý od 18.02.2012 rozhodnutím odporkyne číslo XXX XXX XXXX X zo 14.12.2011, ktoré však bolo právoplatným rozsudkom Krajského súdu v Trnave z 21.mája 2012, č.k. 44Sd/27/2012-43, zrušené a vec bola odporkyni vrátená na ďalšie konanie. Z odôvodnenia uvedeného rozsudku vyplýva, že krajský súd považoval posudok posudkového lekára z 06.12.2011 za neúplný, vzhľadom na nedostatočné odôvodnenie záveru o zlepšení zdravotného stavu navrhovateľa, ktorý nekonštatoval ani obvodná lekárka ani ošetrojúci nefrológ navrhovateľa a konštatovali buď pôvodný stav, resp. jeho zhoršovanie.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd vyhodnotil ako dôvodnú odvoláciu námietku navrhovateľa, že krajský súd v terajšom konaní už nemohol vychádzať z posudku zo 06.12.2012, ktorý bol v predchádzajúcom, právoplatne skončenom súdnom konaní vyhodnotený ako nedostatočný. V konaní o preskúmanie rozhodnutia odporkyne z 21.08.2012 môže súd zohľadňovať len posudky, vydané po právoplatnosti rozsudku krajského súdu z 21.mája 2012 v spojení s posudkami z rokov 2004 až 2008. Krajský súd však takto nepostupoval. V odôvodnení rozsudku síce uviedol obsah posudkov zo 07.08.2012, resp. 08.01.2013, žiadnym spôsobom ich však nevyhodnotil z hľadiska ich úplnosti a presvedčivosti záveru o zmene stupňa rozhodujúceho postihnutia navrhovateľa z ťažkého na stredne ťažký vo vzťahu k námietkam navrhovateľa. Táto okolnosť spôsobuje nepreskúmateľnosť rozsudku krajského súdu pre nedostatok dôvodov. Odvolací súd preto podľa § 250ja ods.3 veta druhá v spojení s § 221 ods.1 písm. f) a ods.2 O.s.p. rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní bude úlohou krajského súdu vzhľadom na obdobie, ktoré uplynulo od posledného posúdenia, doplniť dokazovanie v naznačenom smere o nové posúdenie zdravotného stavu a miery poklesu schopnosti navrhovateľa vykonávať zárobkovú činnosť posudkovým lekárom odporkyne v prítomnosti prísediaceho lekára so špecializáciou v príslušnom špecializačnom odbore, a to aj na základe novších lekárskeho nálezov, prípadne zväži aj znalecké dokazovanie. Až na tom základe vo veci znovu rozhodne, pričom v novom rozhodnutí znovu rozhodne aj o náhrade trov konania, vrátane trov konania odvolacieho (§ 224 ods.3 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok